

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-es szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 239. szám.

Csütörtök, október 20.

Uj kincsek.

— október 20.

A magyar ipari és gazdasági tényezőket természetesen, hogy minden politikánál jobban érdeklik és jobban foglalkoztatják azok a javaslatok, amelyekkel Lukács László pénzügyminiszter föltárni és intenzívebben hasznosítani akarja a magyar föld mélyének kincseit.

Az olcsó vagy teljesen ingyenes világitás és motorikus erő nagy horderejű tényezőivé válhatnak az ipari föllendülésnek, de csak abban az esetben, ha megvannak és ha mozgásba hozhatók az ipari termelés fokozásához szükséges több tényezők is.

Az ingyenes földgáz még csak az a bizonyos gomb, de hol van az a gombhoz való kabát, amelyet a vállalkozási szellem, a megfelelő tőke, a trenirozott munkásság, a szakértők és ügyes előmunkások képviselnek? Nem is szólva arról, hogy a szénkérdés, valamint a feldolgozásra szánt nyers anyagok minősége és származási helye is fontos hatással vannak az ipari és gyári produkció alakulására. De éppen, mert tudatában vagyunk azoknak az előfeltételeknek, amelyeknek a megteremtésétől függ a magyar földben nyugvó nagy természeti kincseknek amerikai arányokban való föltárása, az ország érdekében csak helyeselni tudjuk, ha nem csak nálunk, de világszerte megszólalnak a harsonák: hirdetvén országunk gazdaságát és bányáinak csodás voltát.

Nagyon kicsinyes felfogásra és az ország nagy érdekeinek teljes félreismeré-

sére vall az ellenzéki sajtónak az a magartatása, melyet pártos szempontoknak a hatása alatt Lukács László javaslataival szemben tanusít.

A szóban forgó javaslatok, miként a kormány minden egyéb javaslatai, szigorú bírálat alá vehetők a sajtó és a parlamenti ellenzék által, de most nem a részletek felülbírálásáról, hanem arról van szó, hogy a kormány körültekintéssel, kitartással, lelkesedéssel keresi a módját és az eszközeit az ország gazdasági föllendülésének.

Amit a petroleumtermelés racionális alapra való helyezéséről, az erdélyi metángázoknak ipari célokra való fölhasználásáról, illetőleg egy nagy ipari centrumnak a Balkán közelében való megteremtéséről és végül a magyarhoni kálisóknak a nemzeti agrikulturna érdekében való föl kutatásáról Lukács László mondott az, — még az esetben is, ha a végső eredmények illetőleg nem is volnának olyan optimisták, mint akciójáért hivatalos hévvel lelkesedő Lukács László, megis örömmel és bizalommal kell, hogy töltsön el mindnyájunkat.

Hisz ami gazdaság, kincs és erő van a magyar földben, az nem a kormány és nem a pártoké, hanem az a nemzet egyetemének a köztulajdona.

De ép azért kötelességünk is, hogy e javaknak a föld mélyéből való kiemelésében és a külföldnek ezen kincsek iránt való érdeklődése fölkelésében közös akarral, okos, céltudatos munkával résztvegyünk.

Saját földünknek és a benne rejlő

természeti kincseknek értékbeli lebecsülésével igen rossz szolgálatot tesz a pártos elfogultság a magyar nemzetnek.

HIREK.

Tájékoztató.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásgimnáziumának folyó havi előadása:
Október 25., kedd: 8-9-ig gazdasági földrajz, 9-10-ig egészségtan.
Október 27., csütörtök: 8-9-ig fizika, 9-10-ig egészségtan.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 2/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

IDŐJÁRAS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás jelentése
Október 20.

Barométer súlyedő, délután 1:38 órakor: 752.4 mm.
Hőmérséklet: maximum 13.0 C, min. 2.8 C. Csapadék: —.
Felhőzet: —. Szélirány és erősség: —.
Jóslat a következő 24 órára: Enyhébb. Elvétve csapadék.

Jelmagyarzat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci — fűrtösfelhő, Cu — gomolyfelhő, St — rétegesfelhő, Nb — esőfelhő, Ci — St — felhőfátyol, Ci — Cu — bárányfelhő, Cu — St — réteges gomolyfelhő. Szélirány: N — észak S — dél, W — nyugat, E — kelet. Felhőzet nagyság, 0 — tiszta ég, 10 — teljesen borult. Szélereősség: 0 — szélcsend, 8 — nagy vihar.

Tanácsülés. Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen folyó ügyeket intéztek el.

A „TORONTÁL” tárcája.

Panju.

Ismerte ön Panjut?

Hogy ne ismerte volna Panjut, ahhoz az kellett volna, hogy soha se lett légyen ön színházban, sem temetésen. Különbön ime:

Anglemont Privat az „Ismeretlen Páris” című híres könyvében alig a fele részét leplezte le ama rendkívüli foglalkozásoknak, melyeket a modern társadalom proletárijai gyakorolhatnak. Mesés ilyen foglalkozások vannak, melyek minden képzeletet fölülmulnak.

Ismerek egy jeles művészt, az Akadémia tagját, a francia szobrászat egyik legtisztább csillagát, ki eleintén azzal kereste kenyerét, hogy a halottnéző házban a kiterített vízbe fultaknak a szemeit színezte és élénkítette fel. Miután ő maga beszéli el mindenkinek, aki csak hallani akarja, nem látok semmi indiszkréciót benne, ha megnevezem őt, Frémier Emánuel a neve.

Panju nem volt sem szobrász, sem festő, sőt nem volt éppen semmi egy időben, mikor az ember ha senki, legáltalabb valaminek kell lennie. Kidobva az élet harcába minden más fegyver nélkül, mint az érettségi bizonyítvány, mely az Eneas imbelle telum sine ictu-ja, miután foglalkozása nem volt, alkalmas volt mindenre és nem is húzódtott semmitől. Hórihorgas fráter volt, csupa láb, hosszu, mint a közmondás hosszu napja kenyér nélkül, a fabulista hosszu nyaku gémpje, akár jár-kél isten tudja merre szórakoztatt, éhesen.

Hogy jött hozzá, hogy megházasodjék, ezt

kérdezem én magamtól. Mindamelllett tény, hogy talált asszonyt, aki kész volt frigre lépni ezzel a mesés állattal s felvenni a Panjuno nevet. És az asszony két virágzó üzletet hozott magával hozomány gyanánt, mindkettő egymás mellett feküdt a nyílt utcán: egy illemhelyet, melynek ő volt a felügyelője és egy városi kioszkot a tőzsomszédságban, melyben virágot árult, annyira igaz, hogy a szélsőségek érintkeznek.

Ami Panjut illeti, ő is feltalálta végre a hivatását, két egyformán ellenkező és egyenközü képességének a gyümölcsötetése révén, melyeket egész véletlenül földözött fel magában a következő módon:

Egy este a színházban, hová elvitte a nejét, jökedve olyan erővel tört ki és olyan ellenálhatatlanul ragados volt, hogy delejesen futott végig az egész nézőtérén. Sőt a darabnak mindaddig ingadozó sikerét is eldöntötte. Az ilyen nevetés, melynek, a leghipokondrikusabb sem tud ellenállani, megbecsülhetetlen a dramatikai üzletben. A darab végén távozáskor Panjut egy kis potrohos ember szólította meg, ki egy pohár bort ajánlott fel neki és a nőcskéjének is, a demokrata udvariasság szabályai szerint. A kis potrohos ember pedig nem volt kisebb egyéniség, mint a szinpadai sikerek vállalkozója, vulgo: a klak főnöke, prepotens és tekintélyes egyéniség.

Három frankot kap ön minden este, ha eljön nekem nevetni, mint ma, a színházba, majd az egyik, majd a másik helyre, a napi közönség szerint néha a kritikusok közt.

Szó sincs róla, hogy elutasítsam, mondta Panju, ki ily módon kilencven frankot volt keresendő havonta a „csiklandozó” vagy „gyújtó” vidám mesterség révén, mert így is, úgy is nevezik.

Kis idő múlva a ház tulajdonosa, amelyben lakott, visszaadta az Urnak ragadozó lelkét, utolsó nyugvó helyére kellett őt kisérni. Panju a koporsó mögött vezette a lakók karát és anélkül, hogy valaki s ő maga is tudta volna miért, hangosan zokogott a háztól a temetőig, az egész uton a két szeme kiapadhatlan forrás volt. Ily módon rájött, hogy megvan neki a könyek adománya is. A benne élő Democritus Heraclitussal duplázódott meg, amiből nemsokára ujjabb három frankot sajtolt ki temetésenkint, s miután két ilyen temetést „csinált” naponta anélkül, hogy fájdalmát kimeritene, erről az oldalról is szép és jó pénzt hordott a konyhára.

Hallottam, hogy mint „síró” talán még meglepőbb volt, mint „nevető”. Ez így tartott folyton s az örökösök e bőséges síró tehetség által megzavarodva, néha apró borraivalókra is ragadtatták magukat, melyeket Panju a szó valódi értelmében fordított hasznára.

Nem volnának proletárok, ha kiki követné a saját hajlamát s engedelmessékné a természetének. Igaz, hogy általában véve nem ismerjük önmagunkat. Csak véletlenül jutunk a saját leleplepezésünkre.

Panju felvátva nevető és síró szervezettel volt megáldva. Ha ült, a rekeszimai maguktól megrezdültek, ha lépkedett, a könymirigyei maguktól kicsordultak. Csupán csak a becses neje oldalán volt nyugodt, sőt komoly, mert nyilván szerette őt. A szerelem komoly.

Délután, azaz a nyugalom idején, reggeli Pompes funébres szolgálata s az „esteli” közt, ott álldogált hosszu lábain a buen ritiro és a kioszk között és segitgetett az asszonyának. És Panju boldog volt.

SZALLITÁSI, BIZOMANYI, INCASSO FIOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA : SZALLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállitási szakma körébe vágó megbízást. Eszközünk mindennemű szállitásokat helyben és vidékre, továbbá butorszallitásokat saját patent butorszallító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

482x200.106

ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Orbán Viktorné okl. tanítónő a lajosfalvi áll. elemi iskolához rendes tanítónővé kinevezte.

— **A munkásgimnáziumból.** A kulturegyesület nagybecskereki munkásgimnáziumában ma este 8–9-ig Harzer József főgimnáziumi tanár fizikai előadásait kezdi meg, 9–10-ig pedig dr. Heiner mann Alajos orvos egészségügyi előadásait folytatja.

— **A bor ellenőrzése.** A borhamisítás megakadályozásáról szóló 1908. évi XLVII. t. c. felhatalmazza a földmivélségi minisztert, hogy a borhamisítás minél szélesebb körű meggátolása céljából az egyes törvényhatóságok területére miniszteri kiküldötteket nevezzen ki. A miniszter most megjelent rendeletében 23 ellenőrző küldöttet nevezett ki, akiknek működése körét több törvényhatóság területére kiterjesztette. A kinevezéseket a hivatalos lap mai száma a következő alakban teszi közzé: A kiküldöttek a törvény és miniszteri rendelet értelmében jogosultak, hogy bortermékek előállításával és kezelésével foglalkozók helyiségeiben bármikor megjelenhessenek, titoktartás kötelezettsége mellett az ott található termékeket, üzleti könyveket, levelezéseket, irományokat szükség esetén karhatalom igénybevételével áttekinthessék, s ha hamisítás gyanúja fordul elő a termékekből mintákat, az irományokból pedig másolatokat vehessenek, s a közigazgatási hatóságoknál a kihágási eljárás megindítását kérhessék. A miniszteri rendelet kötelezi a kihágási hatóságokat, hogy a kihágási illetéket a kiküldött ellenőrzőkkel közöljék. Figyelmezteti egyúttal a rendelet a törvényhatóságokat, hogy ez a rendelkezés nem szünteti meg az első fokú rendőrhatalomnak a törvény végrehajtására és a végrehajtás ellenőrzésére irányuló kötelezettségét, sőt a miniszter a hazai bortermelés érdekében súlyt helyez arra, hogy a hatóságok e kötelezettségeiket fokozott mértékben teljesítsék, mert az idekisebb bortermés és jobb borárak alkalmasak arra, hogy a borhamisítást előmozdítsák. A földmivélségi miniszter Torontál vármegyére és Pannocsa területére a törvény rendelkezései alá eső italok ellenőrzéséjé Suly Antal szőlészeti és borászati felügyelőt bízta meg. (Székely: Szabadka.)

— **A nagyikinda—ujaradi vasut megnyitása**
Hétfőn adták át a forgalomnak a nagyikinda—ujaradi vasut nagyikinda—perjamosi és zombolya—lovri vonalait. A megnyitáson részt vettek: Náva y Ernő vasuti és hajózási felügyelő, mint a kir. kereskedelemügyi miniszterium kiküldött biztosa, Sztankovits Miklós aradi máv. üzletvezető, Uray üzletvezető helyettes, Liptovszky felügyelő, Müller József helyettes polgármester, az államvasutak és a vállalat főmérnökei és osztálymérnökei, akikhez dr. Bogdán Zsivkó országgyűlési képviselő, mint a vasutársaság igazgatóságának tagja, továbbá dr.

Mint jó történetirónak, kötelességgem azonban egy rendkívül sajtósági lélektani elsőütést jelezni ebben a két rugóju szervezetben. A színházban nyilvánult meg, az esti szolgálat közben. Új darabot adtak akkor nap, valami kivételesen ostoba vigjátékot, melyben maga az igazgató is játszott. A hallgatóság komor volt, elannyira, hogy maga a klak is némaságra volt kárhoztatva. Panju aludt a kiritikusok közt, a szerző barátjának adva ki magát s a klak főnöke fenyegető tekinteteket lövelt rá. Egyszerre, mikor a színpadon a párbeszéd a hülyeség legmagasabb fokára hágtak, a fojtogatott állapot bögése fagyasztotta meg a vért a nézőközönség ereiben s a terem pillanat alatt kiürült. Panju sirt: azt álmodta, hogy a háziurát temeti.

Panju asszonyt, amint egy nap foglalkozására indult, egy gépkocsi elütötte és átázolt rajta. Ajultan vitték a lakására, hol a férje a temetőből haza kerülve félholtan találta. Egyetlen szó nélkül, közömbösen nézte a haldoklást. Mindennek vége volt rá néve egy ezen a földön, mint a másvilágon. Éjjel nappal ott állt mozdulatlanul az asszonya ágya előtt és egyetlen mozdulattal sem árulta el, hogy mit érez. Nem érzett semmit. Várt, hogy megértse. Nem volt szerve rá, hogy kifejezze külsőleg, amit érzett. Ugy volt, mintha a test kibujt volna a bőréből a csontokkal, az izmokkal és a gondolattal együtt.

És aztán koporsóba fektették a szegény asszonyt, amint a födelet rásrófták, megsemmisült a jó teremtés kepe; megindult a menet a sirkertbe, hol a föld visszafogad és megesz bennünket. És Panju, amint a küszöböt átlépte, összeesett őrlt kacaj közben. Karon fogták és megindultak vele a koporsó után. Hagyta magát vezetni és közben torkaszakadtából habotázott. Az esze kikapcsolódott, mint az ébresztő óra láncja.

Egy gyászokcsiba kellett őt dobni, hogy a botrányt kikerüljék.

Másnap aztán a tébolydába szállították. Ott is nevet még egyre feltartóztatlanul és ha meg akarják egy kissé rihadni, kénytelenek a talpát csiklandozni.

Emile Bergerat.

Horváth Zoltán, Fóris József járási főszolgabírák, Tullits György és Sztójánovits Vazul tb. főszolgabírák, némkülönbön számos vendég csatlakozott.

— **Halálozás.** Mint Zombolyáról jelentik, Holecz Mátyné szül. Draxler Karolin, zombolyai gyógyszerész neje, tegnapelőtt Zombolyán meghalt. A köztisztviselőben állott urasszonyban Draxler Ferenc és dr. Draxler Brunó nagyikindai nagybirtokosok nővérüket gyászolják.

— **A kolera.** A klekki zsilipmunkások között fellépett kolerát ugylátszik most már végleg sikerült a hatóságnak elfojtani, amennyiben az utóbbi négy nap alatt újabb gyanus megbetegedés nem fordult elő a munkások között s a legutóbbi 24 órában haláleset sem történt. Báránysón ellenben még mindig fordul elő elvélve egy-egy haláleset. Egy ma reggel Báránysórról érkező jelentés is hírül adja, hogy Maun Ilona otiani lakosnő, aki kolerában megbetegedett, tegnap este meghalt. A járványt persze Báránysón is sikerült már legyőzni, mert újabb megbetegedés ott sem történt E kedvező jelentések remélni engedik, hogy most már a legrövidebb idő alatt sikerülni fog a hatóságoknak kiűzni a vármegyéből az ázsiai rémet.

— **Köszönet.** A helybeli róm. kath. árvaháznak Steinitzer Gézané urasszony 100 koronát küldött. A nemesszívű adományért hálás köszönetet mond az árvaházegylet elnöksége.

— **Az utazó közönség figyelmébe.** Az utazó közönség köréből gyakran merül fel panasz a miatt, hogy a személykocsik szakaszait közbeeső állomásokon a beszálláskor ételmaradékokkal beszemetelve és bepiszkítva találja. Minthogy a kocsik ily állapota különösen a mostani járványos időben közegészségi szempontból súlyos kifogás alá esik, de mert ez általában is a tisztaság és rend szempontjából meg nem tűrhető, a m. kir. államvasutak igazgatósága a személykocsik tisztántartása érdekében újból szigorú intézkedéseket léptetett életbe. Mindazokat az állomásokat, a melyekből vonatok kiindulnak, szigorú büntetés terhe alatt kötelezte, hogy ezen vonatokra csak oly kocsikat sorozzanak be, melyek tisztaság szempontjából a legszigorubb követelményeknek megfelelnek. A kalauzoknak kötelességévé tette, hogy utközben a tisztaság fentartásáról gondoskodjanak és ha annak szüksége felmerül, az utazó közönséget felkérjék, hogy a szakaszoknak beszemetelése, avagy bepiszkításától tartózkodjanak. Az utazó közönség az állomásai váró- és éttermekben, valamint a személykocsikban kifüggesztett „Felhívás”-ban felkérte, hogy a kocsik tisztaságának fentartásában közreműködjenek, azon várakozásnak adva kifejezést, hogy a művelt osztályhoz tartozó jobb érzésű utazó közönség a vasuti személyzetet a tisztaság érdekében kifejtendő törekvésében támogatni fogja. Kijelenti egyben az igazgatóság, hogy az esetben, ha ezen figyelmeztetése és felhívása eredményre nem vezetne, kénytelen volna beszemetelt és bepiszkított kocsik szakaszoknak tisztítására, az Üzletszabályzat 23. §-án alapuló jogánál fogva tisztítási díjat beszédni az illető utastól, bár ily díjak beszéde úgy az adminisztrációra, mint az utazó közönségre nézve is kellemetlenséggel járna.

— **Ménvizsgálat.** A központi járásban ma tartották meg az általános ménvizsgálatot, amelyen a főszolgabírórság részéről Tullics György tb. főbíró és Deizinger Ignác járási állatorvos vettek részt. Délelőtt Écskán, délután pedig a bizottság Nagybecskereken vizsgálta meg az elővezetett méneket.

— **Szökevény siketnéma.** Temesvárról a napokban megszökött egy Nemes Antal nevű 15 éves siketnéma. A temesvári rendőrkapitányság sürgőnyi megkeresése folytán a nagybecskereki csendőrnöknek sikerült ma éjjel a szökevényt a Bajza utcában elfogni s még ma visszaszállították Temesvárra.

— **Árverés visszavonás.** A nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgatóság értesítése szerint Lajosfalva község területén fizetendő borital és huszfogyasztási adók beszedési jogának az 1911., esotleg 1912. és 1913. évekre leendő biztosítása céljából 92.524. sz. alatt a folyó hó 21-re kiírt árverést visszavonja.

— **Pályázat áruakadásra.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége Orsova-állomáson a dunapári pályaudvaron mindennemű áruknak vasuti kocsikból a hajóra vagy a rakodó helyre és innen a hajóra és viszont való ki-, be- és átrakodásának teljesítésére nyilvános pályázatot hirdet. A pályázati határidő 1910. évi november hó 3. délelőtt 12 óra. A közlelbbi feltételek a kamara titkári hivatalában megtekinthetők.

— **Agyonrugta a ló.** Mint Nagyszentmi lósról jelentik, ott tegnapelőtt Radu Anna 15 éves leányt, amint apjával a mezőn szántott, a ló úgy megrugta, hogy agyoncsolás következtében sérüléseibe behalt.

— **Tűz.** Meisler Ferenc nagybecskereki földmives Lenau-utcai házának udvarán ma délelőtt 11 óra tájban kigyulladt egy szalmakazal, amelyről a tűz a szomszédos kukorica-kőróra is átsapott. A gyorsan kivonult tűzoltóság a tüzet hamarosan elfojtotta. A kár mintegy 200 korona. A tűz keletkezésének okát még nem állapították meg.

— **Halál a kuthban.** Végzetes baleset történt Zsebely községben, Schmelzner János ottani lakos negyedfél éves kis leánygyermeké, Schmelzner Janka tegnapelőtt az udvaron játszott. Játék közben közel ment a kuthoz s felkapaszkodott a kávéra. Egyszerre egyensúlyt veszített s beleesett a kuthba, ahol később halva találták meg.

— **A tilos uton.** Illin Száva orosz-lakosi lakos az uradalom által tilossá tett uton akart végighajtani kocsijával. Az ut közepén elfogta Malackov Szvetozár, az uradalom csőze, s vissza akarta fordítani a tilos útról Illint. Ez ellenállott, mire verkedés támadt, amelynek hevében a csősz Illin bal lábába lött. Illint súlyos sebével a kórházba szállították, ahol valószínűleg amputálni kell a megsérült lábát.

Színház, irodalom.

Színházi műsor:

Oktober 20. Csütörtök: A muzsikusaány.

Oktober 21. Péntek: A kard becsülete. (Dramaujdonság)

Oktober 22. Szombat: A balkánhercegnő (Operettúj)

Oktober 23. Vasárnap: A balkánhercegnő. (Operettúj)

* Bizáncz. (Beregí Oszkár vendégjátéka.)

A tegnapi színházi estének kettős érdekessége volt: Herczeg Ferenc drámájának bemutatása és Beregí Oszkár második vendégjátéka. A kettős érdekességnek tartalmát azonban csak Beregí adott, mert maga a bemutatás előadás igen gyöngye volt. Kusza, zürzavaros és rendetlen, úgy, hogy a darabnak színes csillogó szépségeit alaposan főkretették. Az összes szereplők mint valami fabábok, lélek nélkül mozogtak a színpadon. Hogy a szerepeiket nem tudták, azt még nem is rójuk föl olyan nagy bűnül nekik, mert elvégre nem utolsó föladat egy ilyen virágos nyelvű darabot betanulni. De a szerep nem tudást legalább a játékkal kellett volna enyhíteni. Valamennyien erőtlenül, szintelenül játszottak s még Sz. Rosos Gizella sem volt a helyén, bár külsőségében igazán királynői jelenség volt Iréne eszszárnó szerepében. Beregí Oszkár persze briliáns volt. Hatalmas erővel, pompás lendülettel szavalt és játszott s ezuttal is zugó tapsvihar követte nagy jeleneteit. Polgár igazgató egyébként szép kiállítását mutatta be a darabot s kár, hogy maga az előadás lerontotta a külső hatást és árnyat vetett a vendégjátékra. Herczeg Ferenc darabja különben belső lényegében a mai kor levegőjében anakronizmus, de szép gondolatai s költői nyelvezete a mesterre vallanak s jó előadásban gyönyörűséget keltenek. A közönség ezuttal is megtöltötte a színházat s melegen ünnepelte Beregít, aki vendégjátékát a tegnapi nappal sajnálatunkra befejezte.

* **Brocky Károly élete és művei.** Brocky Károly festőművész születésnapjának századik évfordulója alkalmából a temesvári Arany János társaság elhatározta, hogy Temesvár világhírű szülöttjének méltó emléket állít a Brocky-díszmű kiadásával. A tizenkétezer koronába került díszmű megjelent és a kritika egyértelműleg elismerte róla, hogy művészet és fény dolgában ritkítja pártját. Oly díszmű ez, amely helyet kíván és helyet is fog kapni a magyar műtörténelemben. Nemcsak kiállításának fényénél és tartalmának gazdagságánál fogva, hanem azért is, mert közlő hozott hozzánk egy nagy festőművészt, aki — noha a miénk volt, mégis oly messzire idegenben élt, oly távol dolgozott tőlünk és aratott dicsőséget, hogy nálunk néhány művészen és műtörténészen kívül alig tudott valaki róla. A díszmű szövegét Nyári Sándor dr., műegyetemi tanár, az Országos Szépművészeti Múzeum őre írta; ragyogóan díszes kiállítás, különösen pedig a benne foglalt számos színyomatu kép pompás elkészítetése a Pallas budapesti irodalmi és nyomdai részvénytársaság érdeme. Erre a díszmunkára, amely méltán sorakozik a hazai nagyjelentőségű és maradandó emlékü műtörténelmi művekhez, most megrendelési főhívást bocsátott ki az Arany János társaság. A díszmű ára példányonként füve 20 korona, díszkötésben 25 korona. Gyűjtőknek négy példány után tiszteletpéldánnyal szolgálnak. Hogy a díszmű megszerzése megkönnyíthessék, hajlandó azt a társaság részletfizetés ellenében is szállítani. A fűzött példányok ára tiz hónapon át és a díszkötésű pél-

dányok tizenhárom hónapon át, havi két koronás részletekben fizetendő. A mű ára, illetve a havi részletek a társaság pénztárnokának, Bellai József városi tanácsnok (Temesvár) címére küldendők.

TÁVIRATOK

A politikai élet.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A delegáció tárgyalásai csendesen folynak, annál élénkebb azonban a csatározás a kulisszák mögött a bankkérdés, nevezetesen a készfizetések felvétele dolgában. Itt is azonban a két kormány álláspontja annyira közeledett már egymáshoz, hogy egy formulával, amely biztosítaná a készfizetések automatikus felvételét, a kérdés sikeresen megoldható. Most a szakelődők dolgoznak azoknak a feltételeknek a körülírásán, amelyek teljesítésétől függne a készfizetések felvétele. Ilyen körülmények között hihető, hogy a kormánynak sikerül a bankkérdést is a fennálló viszonyok közepette a magyar érdekeket kielégítően megoldani.

A delegáció.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a magyar delegáció külügyi albizottsága tegnap délután befejezte a külügyi költségvetés tárgyalását. A vitában részt vettek Apponyi Albert gróf, Bakonyi Samu, Kossuth Ferenc, Nagy Ferenc és Héderváry Károly gróf miniszterelnök.

Ma délelőtt a magyar delegáció tengerészeti albizottsága tartott ülést Dániel Ernő báró elnöklésével. Az ülésen a magyar kormány részéről K h u e n miniszterelnök, L u k á c s és H a z a y miniszterek, a közös kormány részéről S c h ö n a i c h és B u r r i á n közös miniszterek, valamint M o n t e c u c c o l i tengernagy vett részt. A költségvetést R o s e n b e r g Gyula előadó ismertette, majd felvilágosítást kért arra nézve, hogy mire fordították a költségvetés keretén kívüli kiadások. M o n t e c u c c o l i tengernagy részben ismerteti a kiadások hovatartását, kijelenti azonban, hogy részletesen a jövő delegáció előtt fog nyilatkozni. C h o r i n Ferenc azt kéri, hogy legalább két dreadnaught építésében a magyar ipart részesítsék. Ezután B a t t h y á n y i Tivadar szólalt fel s elmondta kifogásait a tengerészeti dolgokra nézve.

A bankkérdés.

Budapest, október 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, L u k á c s László pénzügyminiszter egy újságíró előtt nyilatkozott a bankkérdésről. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy a két kormány emberei különböző uton bár, de egy célt követnek s ez a cél az, hogy a készfizetések kötelező felvételének kérdése megoldassék. Az újságírónak arra a kérdésére, hogy ez nem-e a Körber-féle egyezség alapján történik, a pénzügyminiszter kijelentette, hogy osztrák részről ezt szeretnék ugyan, ő azonban határozottan ellenzi s azt akarja, hogy konkrét állapotok alapján a feltételeket, amelyek alapján a készfizetések akadálytalanul, önmaguktól, automatikusan felvételnek. Ezt az álláspontot az osztrák kormány sem ellenzi s most csak egy alkalmas formulát keresnek, amelynek keretében a meg egyezés létrejöhet.

Ma délelőtt L u k á c s László pénzügyminiszter a bankkérdés dolgában behatóan értekezett a magyar szakelődőkkel.

A kereskedelmi miniszter Bécsben.

Budapest, október 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hieronymi Károly

kereskedelmi miniszter ma délután 5 órakor Bécsbe utazik.

A szerb trónörökös állapota.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból jelentik, S á n d o r szerb trónörökös állapotában javulás állott be s az orvosok remélik, hogy hamarosan helyreáll az egészsége.

A portugál ex-király Angliában.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, M a n u e l ex-király kíséretével tegnap Angolországba érkezett.

Erzsébet királyné gyilkosa felakasztotta magát.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Genfből sürgönyzik, L u c c h e n i, Erzsébet királyné gyilkosa tegnap börtönében felakasztotta magát s mire észrevették, már halott volt.

Az oceáni léghajós.

Budapest, október 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) New-Yorki jelentések szerint W e l l m a n n, az oceáni léghajós kijelentette, hogy újra kísérletet fog tenni az Oceán átrepülésére és mihelyt lehetséges lesz, még egyszer felszáll.

A francia vasutassztrájk.

Budapest, okt. 20. (A „Torontál” eredeti távirata.) A francia vasutassztrájk már véget ért, de még a sztrájkolók egyes csoportjai makacsokodnak és ellentállanak. Így egy párisi jelentés szerint a Chantenvonalon a sztrájkolók megtámadták a katonai őrzőket és rálövöldöztek. A sztrájkolók és a katonák között harc keletkezett, amely közben egy katona és több sztrájkoló megsebesült. Végül az őrzőket szétverte a sztrájkolókat s többeket letartóztatott közülök.

Határidő-üzlöt.

Budapest, október 20. (A nagybecskerekai Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratok a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	21.00
Buza (áprilisra)	20.92
Zab (áprilisra)	16.54
Rozs (áprilisra)	15.96
Tengeri (májusra)	10.96

Felelős szerkesztő: S O M F A I J Á N O S.

Nyilttér.

E rovat alatt közöltétekért nem vállal felelősséget a szerk.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz
111-4233

Hirdetések.

3306/1910. tkvi szám.

886-1.1

Árverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskerekai kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Mangold Samu nagybecskerekai ügyvéd végrehajthatónak Prvulov Tósa szerbittebei lakos végrehajtást szenvedett ellen 75 kor. 75 fillér tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskerekai kir. törvényszék területén levő, Szerbittebe község 145. sz. tkjvben A. + 4940/a/1. hrsz. a. felvett 55 □-öl területű szőlő 24 kor. kikiáltási árban, ugyanott A. + 4944/a/1. hrsz. a. felvett 100 □-öl területű szőlő 74 kor. kikiáltási árban, ugyanott A. I. 269-270/b. hrsz. 450 □-öl területű házhely, 1380/a., 1838/a., 2299/a., 2753/a., 3347/a., 3802/a. hrsz. 6 hold szántó, 4569/a. hrsz. a. 1 h. területű kaszáló és 4867/162/a. hrsz. a. felvett 400 □-öl területű pótkert összesen 1420 kor. kikiáltási árban s végül

a szerbittebei 146. számú tkjvben A. I. 271-272/a. hrsz. a. felvett 285 □-öl területű udvarnak és a rajta levő 141. öi. sz. háznak Prvulov Tósa megillető 1/6 rész jutalékára 27 korona kikiáltási árban az 1910. évi nov. 24-ik (huszonnegy) napján d. e. 10 órakor Szerbittebe községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár 2/3-nál, vagyis 16 kor., 49 kor. 33 fill., 946 kor. 67 fillér és 18 kor.-nál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A kincstár, mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. évi XXX. t.-c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitel-szövetkezet, a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a telekkönyvi hatóság felhívásának kézhezvételétől 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget birói letétbe helyezni köteles.

A most emlitettek kivül a többi árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. Ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes érték-papirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegyesíteni. Ha ennek a kötelezettségüknek eleget nem tesznek, ígéretük figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehetnek.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja, az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

A vhn. 21. §-a szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegyesítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és Szerbittebe községhezánál megtekinthetők.

Nagybecskerek, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1910. évi szeptember 23.

Bödcher Dezső,
kir. törv. sz. albiró.

Téli rózsaburgonya

Igen szép kecskeméti és félegyházi rózsaburgonyát, mely téli eltevésre már alkalmas, ajánlunk

100 kilónként 6 kor. árban.

50 kilogrammon felüli rendelés házhoz szállítatik. Megrendelhető

özv. Guttmann Jakabóc és fiai

Telefon 96. cégénél és Telefon 96.

„A fehér macskához” címzett csemegeüzletben (839-2.1)

291230. F. IV. 1910.

M. kir. államvasutak.

Árverési hirdetés.

A kézbesíthetetlen küldemények a vasuti üzlet-szabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban, délelőtt 9 órakor a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett, nyilvánosan eladatni:

Pozsonyi állomáson	f. évi okt. 27.
Budapest dunaparti teherpályaudvar	okt. 20.
Győri állomáson	okt. 20.
Szabadkai állomáson	okt. 20.
Ujvidéki állomáson	okt. 21.
Pápai állomáson	okt. 21.
Kassai állomáson	okt. 21.
Losonci állomáson	okt. 28.
Miskolc—gömöri pályaudvaron	okt. 27.
Eszéki állomáson	okt. 27.
Szegedi állomáson	okt. 20.
Temesvár—Józsefvárosi állomáson	okt. 21.
Debreceni állomáson	okt. 27.
Szatmárnémeti állomáson	okt. 28.
Kolozsvári állomáson	okt. 28.
Nagyvárad állomáson	okt. 27.
Pécsi állomáson	okt. 21.
Zágrabi állomáson	okt. 20.
Sátoraljaujhelyi állomáson	okt. 20.
Szolnoki állomáson	okt. 21.
Brassói állomáson	okt. 27.

Budapest, 1910. évi szeptember hó.

12—X.8

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

9403/1910. sz.

A nagybecskereki kir. törvényszéktől.

Hirdetés.

A nagybecskereki tiszai ármentesítő társulatnak **Nagybecskerek városa és Lukácsfalva község érdeklteji elleni kisajátítási ügyében**, a kártalanítási eljárás a 9403/1910. szám alatt folyamatba tétetvén, Lukácsfalva község érdekltejével szemben tárgyalásra határnapul 1910. évi október 12-ik (tizenkettő) napjának d. e. 9 órája Lukácsfalva községhez, Nagybecskerek érdekltejével szemben pedig 1910. évi október 21-ik (huszonegy) napjának d. e. 9 órája Szilágyi Lajos kir. törvényszéki bírónak a

m. kir. törvényház I. emelet 63. számú ajtó alatti hivatalos helyiségébe kitűzetett, amikor a kisajátító társulat és a kisajátítási összeírásban megnevezett tulajdonosok, nemkülönben a többi telekkönyvi érdekltek egyenként külön s a távollevők és ismeretlen tartózkodásuk részére ezennel kinevezett ügygondnok, dr. Végh Lajos nagybecskereki lakos ügyvéd megidéztenek azzal, hogy az érdekltek elmaradása a kártalanítás tekintetében hozandó határozatot nem gátolja s hogy az egyéni külön értesítésnek elmaradása, vagy a tárgyaláson meg nem jelenés miatt igazolásnak helye nincsen.

Megjegyeztetik, hogy a kártalanítási eljárás tárgyát a nagybecskereki 556., 410., 6753, 5494., 5612., 4674, 7187., 2377. és 5971. sz. tljkekben, valamint a lukácsfalvai 1., 4., 6., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 21., 26., 31., 32., 53., 34., 40., 41., 43., 55., 73., 74., 101., 106., 109., 112., 114., 122., 130., 134., 136. és 148. számú tljkekben felvett ingatlanokból kisajátítás alá eső területek képezik.

Nagybecskerek, 1910. évi szept. 22.

888—1.1

A kir. törvényszék, mint polgári bíróság.

1343/1910. sz. Torontálerzsébetlak község előljárástól.

Hirdetés.

Torontálerzsébetlak község előljárástól ezennel közhírré teszi, hogy a község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező s a Pe lasz község alatt, a Béga folyón gyakorolható **kompvámszedési jog** az 1910. évi október 30-án a község házában megtartandó nyilvános árverésen az 1910. évi január 1-től számított 3 évre bérbe fog adatni.

Részletes árverési feltételek a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtudhatók

Torontálerzsébetlak, 1910. évi okt. 19.

887—3.1

Községi előljárástól.

Jarkovác község előljárástól.

Árverési hirdetés.

Alólírott község előljárástól ezennel közhírré teszi, miszerint a „Pészak“ nevű dülöben 112 holdat kitevő községi szántót és a „Peszkovacska vinogradi“ nevű dülöben 72 holdat kitevő községi szántót 2—2 holdas parcellákban, mindegyik szántónál levő egy-egy ug nevezett „Spic“-cel együtt 1910—1911. gazdasági évre kukoricavetés alá a legtöbbet igérő vevőnek készpénzfizetés mellett 1910. évi október 23-án d. e. 9 órakor haszonbérbe fogja adni a község tanácstermében.

Közelebbi feltételek a jegyzői irodában megtudhatók.

Jarkovác, 1910. évi október 13.

891—1.1

Az előljárástól.**Riessner-kályhák,**

a világ legjobb és használatban legtakarékosabb folytatói.

Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer.

Egyszeri betűzéssel egész télen ég, miáltal a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betűzés megtakaríthatik.

Látható tűz. Eredeti biztonsági szabályzat.

Gázomlás vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség különösen a szoba alsó légrétegeiben is.

Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidéke részére:

Boleszny Antal vaskereskedésében az arany kaszához Hunyadi-utca 606/37.

722—60.41

Torontáli férfi strapa cipők
frt 3.50

Vidéki megrendelések szívesen és pontosan eszközöltetnek.

Koszoruk Mindszentek napjára
Torontáli cipők, gyermekfehérneműk, mindennemű ruhadiszek

Benó Testvérek ezelőtt **A. F. Kokits**
divat, rövidáru és cipőraktár — Nagybecskerek.

Telefon 201. Alapított 1870.

641—200.55

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.